

Νικόλαος Φίλιππας

Η ακινησία οδηγεί στη φτωχοποίηση

• Νοέμβριος 14, 2016 08:36:39

•

Προσθήκη σχολίου

Ζούμε σε μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα εποχή με σημαντικές ιατρικές και τεχνολογικές καινοτομίες που στα αμέσως επόμενα χρόνια θα επηρεάσουν και θα απεικονιστούν θετικά όχι μόνο στη διάρκεια της ζωής μας, αλλά και στην ποιότητά της. Ήδη το προσδόκιμο ζωής σε όλο τον κόσμο έχει αυξηθεί σημαντικά και οι εκτιμήσεις είναι ότι η μέση διάρκεια ζωής της νέας γενιάς στις δυτικές αναπτυγμένες κοινωνίες θα ξεπεράσει τα 92 χρόνια.

Πράγματι οι εξελίξεις είναι ταχύτατες!

Ας φανταστούμε λίγο τον κόσμο μόλις πριν από δέκα χρόνια: το YouTube είχε μόλις ανεβάσει τα πρώτα του βίντεο, το Facebook είχε μόλις έναν χρόνο λειτουργίας, το LinkedIn τρία, το ψηφιακό νόμισμα Bitcoin δεν είχε δημιουργηθεί ακόμα και τα drones, το Internet of Things και το Internet of Anything ήταν παντελώς άγνωστα στο ευρύ κοινό. Σήμερα το Facebook έχει 1,5 δισεκατομμύριο χρήστες, η χρηματιστηριακή αξία της Google έχει ξεπεράσει τα 500 δισ. δολάρια και είναι η δεύτερη μεγαλύτερη σε αξία εταιρεία στον κόσμο μετά την Apple, υπάρχουν 3 δισεκατομμύρια άτομα συνδεδεμένα μεταξύ τους και στα αμέσως επόμενα χρόνια θα γίνουν 8 μέσω 100 δισεκατομμυρίων συνδεδεμένων έξυπνων συσκευών!

Τα robots μπαίνουν δυνατά στη βιομηχανική παραγωγή, στην Ιατρική, αλλά και στην εκπαίδευση, ενώ το 3D printing και το virtual reality αποτελούν πλέον πραγματικότητες.

Η νέα ψηφιακή πραγματικότητα έχει μπει για τα καλά στη ζωή μας. Είναι πλέον εδώ!

Την ίδια στιγμή, τα μεγάλα προβλήματα του πλανήτη, όπως ο υπερπληθυσμός, η φτώχεια, η δομή της αρχιτεκτονικής του χρηματοπιστωτικού συστήματος που ευνοεί την οικονομική ανισότητα και πρόσφατα το Μεταναστευτικό, προκαλούν πολιτικές και χρηματοοικονομικές αναταράξεις που αναζητούν -όχι εύκολα πράγματι- λύσεις.

Κάποια από τα προβλήματα αυτά εντάθηκαν μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2007, αφού οι πολιτικές της λιτότητας -αναγκαίες σε έναν βαθμό, αλλά όχι για τόσο μεγάλη διάρκεια- προκάλεσαν υφέσεις οι οποίες έπληξαν κυρίως τα πιο ευάλωτα κοινωνικά στρώματα του πληθυσμού. Από την άλλη μεριά, η χώρα μας αδυνατεί να παρακολουθήσει τις παγκόσμιες εξελίξεις, βρίσκεται σε έναν πολυετή κύκλο στασιμότητας, φτωχοποίησης και περιθωριοποίησης αδυνατώντας να αντιμετωπίσει τα χρόνια διαρθρωτικά προβλήματά της και να αναδείξει τα μοναδικά πλεονεκτήματα που διαθέτει.

Οι επιπτώσεις της κρίσης είναι γνωστές εδώ και πολύ καιρό:

Το ΑΕΠ της χώρας μας έχει μειωθεί κατά 29% από την αρχή της κρίσης, η ανεργία παραμένει σε πρωτοφανή υψηλά επίπεδα γύρω στο 23,5%, η νεανική ανεργία φτάνει το 50%, ποσοστό που την καθιστά πρωταθλήτρια στην Ε.Ε., οι επενδύσεις αποτελούν μόλις το 11% του ΑΕΠ έναντι 23% της Ε.Ε., οι νέοι μας φεύγουν για ένα καλύτερο μέλλον, το οποίο προφανώς τους αξίζει, το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μεγαλώνει (όχι όμως το ύψος του χρέους), τα κόκκινα δάνεια (NPLs - NonPerformingLoans) μαζί με τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs - NonPerformingExposures) ξεπερνούν το 50% του ΑΕΠ, οι καταθέσεις κατέγραψαν ιστορικό χαμηλό φτάνοντας τα 122 δισ. ευρώ, από 245 το 2008, και, το χειρότερο απ' όλα είναι ότι δεν έχουμε πρόσβαση στη διεθνή χρηματοδότηση, αφού έχει χαθεί η εμπιστοσύνη στη χώρα μας και είμαστε αποκλεισμένοι από τις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίου.

Η επίλυση ενός πραγματικά δύσκολου προβλήματος περνάει αρχικά από τις γνωστές λύσεις/προτάσεις:

Αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου με έμφαση στην εξωστρέφεια, στις εξαγωγές και τις επενδύσεις, τη μεταβίβαση πόρων από την κατανάλωση στην έρευνα, την ανάπτυξη και την εκπαίδευση, την απελευθέρωση των δυνάμεων που βρίσκονται εγκλωβισμένες τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, την υλοποίηση συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών, την υιοθέτηση φορολογικών καινοτομιών, τη συνεργασία πανεπιστημίων με την αγορά απελευθερώνοντας τις δυνάμεις μεταπτυχιακών φοιτητών και καθηγητών, την επίλυση του δημογραφικού, την τεχνολογική αναβάθμιση του δημόσιου τομέα αξιοποιώντας τις τεράστιες δυνατότητες της ψηφιακής εποχής, την αξιοποίηση των εθνικών ευεργετών, αλλά και την κινητοποίηση του ελληνισμού. Όλα αυτά είναι σχετικά γνωστά, αλλά για να υλοποιηθούν απαιτούνται αξιόπιστος δημόσιος τομέας, πίστη στον στόχο, ικανότητες και όραμα. Γιατί σήμερα το βασικό πρόβλημα της κυβέρνησης, πέρα από το έλλειμμα στοιχειωδών ικανοτήτων και άγνοιας κινδύνου, είναι το έλλειμμα εμπιστοσύνης από τους εγχώριους και ξένους επενδυτές, γεγονός που φαίνεται καθαρά από τη δραματική πορεία του Χρηματιστηρίου και των spreads των δεκαετών ομολόγων.

*** Ο κ. Νικόλαος Φίλιππος είναι Καθηγητής Χρηματοοικονομικής Πανεπιστημίου Πειραιά, πρώην πρόεδρος και επιστημονικός διευθυντής του ΚΕΠΕ**